

BOLLÓK BOTOND

Történelem

BA, 6. félév

Eszterházy Károly Katolikus Egyetem

Bölcsészettudományi és Művészeti Kar

Témavezető:Prof. Dr. Pap József
egyetemi tanár, EKKE BMK**VAKOLÓK A LAPOKON. A DUALIZMUS KORI SZABADKÖMŰVESSÉG MEGJELENÉSE AZ EGRI SAJTÓTERMÉKEKBEN (1863-1914)****Kulcsszavak:** Szabadkőművesség; Sajtó; Eger; Dualizmus; Szabadkőműves

A magyar szabadkőművesség a dualizmus időszakában élte virágkorát. Szervezeti keretei ekkor érte el a legnagyobb kiterjedését. Több ezer tagja között jelen voltak a korszak legjelentősebb politikai, kulturális és társadalmi elit jeles képviselői. A mozgalom működése elsősorban a jótékonykodásban, és a polgárosodás kiteljesedésének a megsegítésében nyilvánult meg. Bár kezdetben a mozgalom igyekezett elhatárolódni a politikai szerepvállalástól, tagjai között a korszak politikai elitjének több jelentős képviselője is jelen volt. Megítélésükre nagy hatást gyakoroltak az 1890-es évek egyházpolitikai vitái, illetve a polgári radikalizmus erősödése, mely a szabadkőművesség szemléletmódjára is nagy hatással volt. Ezek a tényezők gyakran megjelennek a korabeli sajtóban, legyen szó országos, vagy helyi, politikai, vagy felekezeti lapokról. Eger városában bár a mozgalom nem volt jelen, sajtójában már igen korán megjelent a szabadkőműves-ellenes szemlélet. Dolgozatomban azt vizsgálom, hogy a fontosabb helyi ellenzéki, keresztény-konzervatív, illetve kormánypárti hírlapok hasábjain milyen formában jelent meg a mozgalom, mint téma. Milyen gyakorisággal, illetve milyen sajtó által megjelenített témakörrel kapcsolatban merült fel a szabadkőművesség jelenléte. Emellett célom még három Eger városához és sajtójához köthető történet bemutatni, melynek meghatározó eleme volt a szabadkőművesség vélelmezett egyházellenes és társadalomromboló tevékenység. Legyen szó Pulszky Ferenc 1889-ben tervezett egri előadásáról, az egri főreáliskola tanárainak 1911-es botrányáról, vagy Samassa József egri érsek és a mozgalom viszonyáról.